

SAMENVATTING

STUDIE BETREFFENDE DE TENUITVOERLEGGING VAN
DE PASSENDE ZORGVULDIGHEID
VAN DE EU-HOUTVERORDENING

CEW
Departement publiek en administratief recht
Mr. Jean LAURENT

Louizalaan, 250 – 1050 Brussel
Tel. 02.534.20.20
Fax. 02.534.30.18

De verordening (EU) nr. 995/2010 van het Europees parlement en de raad van 20 oktober 2010 tot vaststelling van de verplichtingen van marktdeelnemers die hout en houtproducten op de markt brengen (hierna « Houtverordening » of « EUTR ») is in werking getreden op 3 maart 2013.

De doelstelling van deze verordening is de bestrijding van de illegale houtkap en de daarmee samenhangende handel. Daartoe heeft de Houtverordening een reeks verplichtingen vastgelegd voor marktdeelnemers die hout of houtproducten voor het eerst op de interne markt brengen alsook voor handelaren.

Het belangrijkste onderdeel van de Houtverordening is de verplichting voor marktdeelnemers om een stelsel van zorgvuldigheidseisen op te zetten wanneer zij voor het eerst hout op de interne markt brengen.

Het stelsel van zorgvuldigheidseisen van de Houtverordening omvat drie elementen die inherent zijn aan risicobeheer: toegang tot informatie, risicobeoordeling en beperking van het onderkende risico. Zodoende dienen marktdeelnemers een bepaald aantal documenten en informatie te bemachtigen betreffende de oorsprong van het hout, dewelke zullen toelaten om een risicobeoordeling te maken teneinde nadien maatregelen te treffen teneinde deze risico's te beperken en *in fine* verhinderen dat illegaal gekapt hout op de markt wordt gebracht.

De doelstelling van dit artikel is om verduidelijkingen te brengen betreffende de toepassing van de Houtverordening en om richtlijnen te geven betreffende de tenuitvoerlegging van de passende zorgvuldigheid door marktdeelnemers.

HOOFDSTUK 1 – THEORETISCHE UITEENZETTING VAN DE HOUTVERORDENING

Dit eerste hoofdstuk bevat de theoretische omschrijving van de EUTR die praktisch zal toegepast worden in de hoofdstukken 5 en 6.

I. TOEPASSINGSGEBIED VAN DE HOUTVERORDENING

De Houtverordening is van toepassing op marktdeelnemers, dit wil zeggen elke natuurlijke of rechtspersoon die hout of houtproducten op de markt brengt (artikel 2, c) van de EUTR). Het is voor marktdeelnemers verboden om illegaal gewonnen hout of producten van dergelijk hout voor het eerst op de interne markt te brengen. Zij moeten eveneens de nodige zorgvuldigheid betrachten door een stelsel van maatregelen en procedures toe te passen teneinde het mogelijke risico om illegaal gekapt hout op de interne markt te brengen, zoveel mogelijk te beperken.

De Houtverordening is eveneens van toepassing op handelaren, dit wil zeggen elke natuurlijke of rechtspersoon die in het kader van een handelsactiviteit op de interne markt hout of houtproducten koopt of verkoopt die reeds op de interne markt zijn gebracht (artikel 2, d) van de EUTR). De handelaren zijn wat hen betreft gehouden tot een verplichte traceerbaarheid.

Het op de markt brengen dient verstaan te worden als het op enigerlei wijze, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, voor de eerste maal leveren van hout of houtproducten op de interne markt met het oog op distributie of gebruik in het kader van een handelsactiviteit, hetzij tegen betaling hetzij kosteloos (artikel 2, b) van de EUTR).

Het hout en de houtproducten die geïmporteerd worden, worden genoemd in Bijlage 1 van de Houtverordening.

Bovendien dienen de marktdeelnemers te handelen met het oog op distributie of gebruik in het kader van een handelsactiviteit, hetzij tegen betaling hetzij kosteloos.

De Houtverordening is enkel van toepassing op het voor de eerste maal op de interne markt brengen van hout en houtproducten.

Bovendien dient de marktdeelnemer die hout of houtproducten importeert die gedekt is door een vrijwillige partnerschapovereenkomst (VPA) in het kader van de FLEGT-verordening geen bijkomende zorgvuldigheidsmaatregelen te treffen. In dat specifieke geval kan het hout van rechtswege toegang krijgen tot de interne markt in zoverre er effectief een nazicht van de authenticiteit van de toelating of van de vergunning is gebeurd.

Bovendien vereist het hout dat over een CITES-vergunning beschikt evenmin een specifieke passende zorgvuldigheid. De marktdeelnemer dient enkel de authenticiteit van de vergunning na te gaan voor het op de interne markt brengen.

II. DE VERPLICHTINGEN VAN MARKTDEELNEMERS EN HANDELAREN

De eerste verplichting die op marktdeelnemers rust, is het verbod om voor de eerste maal illegaal gewonnen hout of producten van dergelijk hout op de interne markt te brengen (artikel 4 EUTR). Hout is illegaal gewonnen wanneer deze gewonnen werd in strijd met de wetgeving die van toepassing is in het land van oorsprong.

De tweede verplichting van de marktdeelnemers is om een stelsel van zorgvuldigheidseisen uit te werken (analyse *infra* in volgend punt).

De handelaren hebben één enkele hoofdverplichting op grond van de EUTR die erin bestaat om aan te geven welke marktdeelnemers of handelaren het hout of de houtproducten geleverd hebben en, indien van toepassing, aan welke handelaren zij hout of houtproducten geleverd hebben (artikel 5 van de EUTR)

III. HET STELSEL VAN ZORGVULDIGHEIDSEISEN

De marktdeelnemers beschikken over de keuze om een stelsel van zorgvuldigheidseisen toe te passen dat opgezet werd door een toezichthoudende organisatie of hun eigen stelsel van zorgvuldigheidseisen op te zetten.

A. Eerste verplichting : maatregelen om toegang te bieden tot informatie

De eerste stap in het stelsel van zorgvuldigheidseisen voorzien in artikel 6§1, a) van de EUTR is de verplichting om maatregelen te treffen en procedures te voorzien om toegang te bieden tot informatie betreffende de levering door de marktdelnemer van hout of houtproducten die op de markt worden gebracht.

De marktdelnemers dienen, met inachtneming van de passende zorgvuldigheid, alle informatie betreffende het hout en de houtproducten alsook betreffende hun leveranciers te verzamelen.

Deze informatie is met name opgenomen in een niet-exhaustieve lijst in artikel 6§1, a) van de EUTR en wordt uiteengezet in artikel 3 van de uitvoeringsverordening van de Houtverordening. Bovendien moeten de marktdelnemers deze informatie ook in adequate registers bijhouden die minstens 5 jaar bewaard dienen te worden (artikel 5 van de uitvoeringsverordening).

B. Tweede verplichting : risicobeoordeling

De tweede stap in het stelsel van zorgvuldigheidseisen voorzien in artikel 6§1, b) van de EUTR is de verplichting voor marktdelnemers om procedures uit te voeren om de eventuele risico's dat illegaal gekapt hout of houtproducten op de markt zou worden gebracht, te beoordelen.

De « risico's » bedoeld in de Houtverordening zijn dus dat hout of houtproducten illegaal zouden zijn, namelijk in strijd met de wetgeving die van toepassing is in het land van oorsprong.

Artikel 6§2, b) van de Houtverordening voorziet een niet-exhaustieve lijst van criteria teneinde over te gaan tot de beoordeling van de risico's. Deze criteria maken het voor marktdelnemers mogelijk om een globaal beeld en een globale context te hebben van de oorsprong van het hout of de houtproducten.

C. Derde verplichting : beperking van de risico's

De derde en laatste stap van het stelsel van zorgvuldigheidseisen is dat, indien een risico onderkend is tijdens de tweede stap, marktdelnemers risicobeperkingsprocedures dienen in te stellen die conform artikel 6§1, c) van de Houtverordening bestaan uit « *een geheel van maatregelen en procedures die in verhouding staan tot dat risico en die toereikend zijn om het effectief te minimaliseren, in voorkomend geval door het verlangen van bijkomende informatie of bescheiden en/ of door het verlangen van controle door derden* ».

D. Regelmatige evaluatie van het stelsel van zorgvuldigheidseisen

De marktdelnemers moeten zichzelf kunnen evalueren met betrekking hun stelsel van zorgvuldigheidseisen teneinde zich te verzekeren dat de verantwoordelijken de procedures volgen die op hen van toepassing zijn en dat het beoogde resultaat behaald wordt. Een dergelijke evaluatie zou eenmaal per jaar moeten plaatsvinden en kan gedaan worden door een persoon binnen het bedrijf (idealiter onafhankelijk van de verantwoordelijken voor de uitvoering van de procedures) of door een externe organisatie.

IV. DE TOEZICHTHOUDENDE ORGANISATIES

Conform artikel 8 van de Houtverordening dienen de toezichthoudende organisaties de marktdelnemers en de naleving van hun verplichtingen inzake *due diligence* te controleren.

Hun hoedanigheid van toezichthoudende organisatie wordt erkend door de Europese Commissie indien zij voldoen aan de voorwaarden vermeld in artikel 8 van de EUTR.

De toezichthoudende organisaties worden zelf gecontroleerd door de bevoegde autoriteiten.

V. CONTROLE VAN DE MARKTDEELNEMERS DOOR DE BEVOEGDE AUTORITEITEN

De bevoegde autoriteiten dienen, op grond van artikel 10 van de EUTR, controles uit te voeren op de marktdeelnemers teneinde na te gaan dat zij voldoen aan de in de artikelen 4 en 6 van de Houtverordening vastgestelde eisen.

Deze controles worden uitgevoerd volgens een controleplan uitgaande van een risicobenadering. Artikel 10§3 van de Houtverordening en de uitvoeringsverordening voorzien een niet-exhaustieve lijst van mogelijke controleactiviteiten.

In dat verband zal de bevoegde autoriteit vooreerst een controleplan/-systeem moeten opzetten waarbij de marktdeelnemers die gecontroleerd dienen te worden, de frequentie van de controles, de vragen die gesteld dienen te worden aan de marktdeelnemers en de factoren waarmee rekening dient gehouden te worden tijdens de controle, worden uiteengezet. Vervolgens zal de bevoegde autoriteit dienen over te gaan tot effectieve controle.

In geval van tekortkomingen van de marktdeelnemers tijdens de controles kunnen de bevoegde autoriteiten de marktdeelnemer informeren omtrent de corrigerende maatregelen die hij dient te nemen of voorlopige maatregelen treffen zoals de inbeslagname van hout of een verbod om het hout te verhandelen.

VI. DE SANCTIES

Artikel 19 van de verordening voorziet dat het aan de lidstaten toekomt om het regime van sancties vast te stellen bij inbreuken op de verordening en om alle maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat ze worden uitgevoerd. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

HOOFDSTUK 2 – WETGEVING INZAKE HOUT IN DERDE LANDE

Verschillende landen hebben wetten uitgewerkt betreffende de regulering van invoer van hout.

In dat verband zijn de Verenigde Staten de voorlopers geweest met de goedkeuring van de *Lacey Act en de Legal Timber Protection Act*.

Australië heeft eveneens een wetgeving goedgekeurd betreffende de houthandel, de *Australian Illegal Logging Prohibition Act and Regulation*. Deze wetgeving stelt het opzetten van een *Due Diligence System* centraal.

Japan heeft de *Act on Promotion of Use and Distribution of Legally-Harvested Wood and Wood Products*, goedgekeurd, ook *Clean Wood Act* genaamd. Het betreft een niet-verplichte tekst.

HOOFDSTUK 3 – TOEPASSINGSGBIED VAN DE PASSENDE ZORGVULDIGHEID VOOR MINERALEN UIT CONFLICTGEBIEDEN

I. IN DE EUROPESE UNIE : DE VERORDENING 2017/821

De Europese Unie heeft een verordening goedgekeurd tot vaststelling van verplichtingen inzake passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen voor Unie-importeurs van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden (verordening 2017/821).

In deze verordening is de verplichting inzake passende zorgvuldigheid specifiek verbonden aan de toeleveringsketen en vormt een reeks verplichtingen die rusten op de importeurs van de Europese Unie.

Deze verordening baseert zich op richtsnoeren van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling voor de verantwoorde toeleveringsketens van minderalen (hierna « OESO-richtsnoeren ») en worden dus samen geanalyseerd. Deze verordening en de OESO-richtsnoeren kunnen geanalyseerd worden in het kader van de Houtverordening in de mate dat de twee verordeningen bepaalde gelijkenissen vertonen in die zin dat zij het opzetten van een stelsel van zorgvuldigheidseisen gebaseerd op risicobeheer vereisen.

Het stelsel van zorgvuldigheidseisen voorzien door de OESO-richtsnoeren en de verordening betreffende mineralen afkomstig uit conflictgebieden is ontworpen in vijf stappen.

De eerste stap bestaat erin een sterk beheersysteem binnen de onderneming te voorzien. Verschillende maatregelen worden uiteengezet in de verordening 2017/821 teneinde de organisatie van de vennootschap te versterken in het licht van haar verplichting inzake passende zorgvuldigheid.

De tweede stap bestaat erin de risico's verbonden aan de toeleveringsketen te identificeren en te evalueren. Dit bestaat in het bepalen van het toepassingsgebied van de risicobeoordeling, het vastleggen van feitelijke voorwaarden van de toeleveringsketen en het evalueren van de risico's ingevolge de analyse van de verkregen informatie.

De derde stap bestaat in het ontwerpen en het toepassen van een strategie om te antwoorden op de onderkende risico's teneinde de nefaste gevolgen te verhinderen of te verzachten. Deze kan met name bestaan in het informeren van de aangestelde hooggeplaatste verantwoordelijken, in het opzetten van een risicobeheerplan en deze vervolgens toe te passen en ten slotte in het maken van een bijkomende evaluatie van de feiten en risico's.

De vierde stap bestaat in het laten uitvoeren door een derde van een onafhankelijke audit van de praktijken van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen op bepaalde punten van deze keten. Men dient dan het toepassingsgebied van de audit, de criteria en de principes zoals onafhankelijkheid, bekwaamheid, verplichting tot het afleggen van rekening en verantwoording, de modaliteiten van de audit betreffende de voorbereiding, de analyse van de documenten, de onderzoeken ter plaatse alsook de conclusies, te bepalen.

De vijfde stap bestaat in het rapporteren van de praktijken van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen.

II. IN DE VERENIGDE STATEN : SECTIE 1502 VAN DE WET DODD-FRANK

De Verenigde Staten hebben de import van mineralen uit conflictgebieden gereguleerd in de wet Dodd-Frank goedgekeurd in 2012.

Sectie 1502 van deze wet verplicht de Amerikaanse vennootschappen om jaarlijks een rapport voor te leggen aan de *Securities and Exchange Commission* (SEC) betreffende het gebruik van grondstoffen gewonnen in conflictregio's van de Democratische Republiek Congo. Het gaat om een verplichting tot bekendmaking waarbij de bedoelde vennootschappen in een rapport dienen aan te geven of hun producten mineralen uit conflictgebieden bevatten. De wet Dodd-Frank verwijst eveneens naar de verplichting inzake passende zorgvuldigheid met betrekking tot de oorsprong van de gebruikte natuurlijke bronnen.

III. IN CHINA : « DUE DILIGENCE GUIDELINES FOR RESPONSIBLE MINERAL SUPPLY CHAINS »

China heeft in 2015 een gids uitgewerkt en gepubliceerd, de « *Chinese Due Diligence Guidelines for Responsible Mineral Supply Chains* ». Het betreft niet-bindende richtlijnen waarin aan de bedoelde vennootschappen gevraagd wordt om een systeem uit te werken gebaseerd op de passende zorgvuldigheid betreffende de identificatie van de risico's en de preventie van de gevolgen op de mensenrechten bij het verhandelen van grondstoffen die afkomstig zijn uit Afrikaanse conflictregio's.

HOOFDSTUK 4 – CONTROLES EN SANCTIES IN DE LIDSTATEN WEGENS SCHENDING VAN DE HOUTVERORDENING

I. DE CONTROLE VAN DE MARKTDEELNEMERS DOOR DE BEVOEGDE AUTORITEITEN

De bevoegde autoriteiten dienen een controleplan op te stellen voor de controle van de marktdeelnemers teneinde na te gaan of deze de verplichtingen die op hen rusten op grond van de Houtverordening naleven (artikel 10 van de EUTR).

De Houtverordening voorziet niet in een gedetailleerde procedure wat de controle van de marktdeelnemers betreft. Artikel 10 van de Houtverordening voorziet enkel dat de controles onder meer betrekking kunnen hebben op onderzoek naar het stelsel van zorgvuldigheidseisen, met inbegrip van de risico-evaluatie en procedures tot vermindering van de risico's, onderzoek van de documentatie en gegevens die het behoorlijk functioneren van het stelsel van zorgvuldigheidseisen en de procedures aantonen alsook controles ter plaatse, met inbegrip van audits ter plaatse.

Andere elementen kunnen door de bevoegde autoriteiten opgenomen worden in het controleplan. De bevoegde autoriteiten zouden onder meer de marktdeelnemers kunnen identificeren die het voorwerp van een controle moeten uitmaken. Zij kunnen eveneens de betrouwbaarheid van het stelsel van zorgvuldigheidseisen van de marktdeelnemer nakijken. Dit kan onder meer betrekking hebben op de verificatie van de aanstelling van een verantwoordelijke die voldoende ervaring heeft. De bevoegde autoriteiten kunnen controles uitvoeren via vragenlijsten die ingevuld dienen te worden door de marktdeelnemers.

Bovendien zijn de bevoegde autoriteiten verplicht om de uitgevoerde controles te registeren (artikel 10 van de EUTR)

II. UITVOERINGSMAATREGELEN GENOMEN INGEVOLGE CONTROLES IN DE LIDSTATEN

Versillende bevoegde autoriteiten hebben maatregelen getroffen ingevolge controles van marktdeelnemers en handelaren. Bepaalde rechterlijke beslissingen werden in de Lidstaten ook geveld.

- Nederland : Rechtbank Amsterdam, 04/07/2017

Na controles uitgevoerd te hebben op vraag van Greenpeace heeft de Nederlandse bevoegde autoriteit vastgesteld dat bepaalde marktdeelnemers hun verplichting inzake *due diligence* niet naleefden. De bevoegde autoriteit deelt een waarschuwing uit op grond van een document van interne politiek. Greenpeace vat de Nederlandse rechter die geoordeeld heeft dat een schending van de artikelen 4, 5 en 6 van de EUTR geen « kleine overtredingen » zijn en dat gepastere maatregelen dan waarschuwingen dienden genomen te worden.

- Nederland : Rechtbank Noord-Holland, 24/05/2017

Ingevolge uitgevoerde controles door de Nederlandse bevoegde autoriteit bij een belangrijke marktdeelnemer van hout afkomstig uit Kameroen werd er vastgesteld dat de marktdeelnemer nagelaten heeft om alle documenten betreffende de oorsprong van het hout te verzamelen. Een volledige risicobeoordeling kon dus niet plaatvinden, in strijd met de EUTR. Een financiële sanctie van 1.800 euro per kubieke meter hout werd opgelegd door de bevoegde autoriteit en vervolgens bevestigd door de rechter.

- Nederland : Rechtbank Den Haag, 10/07/2018

Na verschillende waarschuwingen zijn marktdeelnemers in strijd met de EUTR hout afkomstig uit Myanmar blijven invoeren. De nodige documenten om de legaliteit van de oorsprong van het hout aan te tonen, ontbraken, waardoor de Nederlandse bevoegde autoriteit een boete van 20.000 euro per kubieke meter hout opgelegd heeft. De rechter heeft deze beslissing bevestigd en geoordeeld dat de marktdeelnemers niet voldoende blij gegeven hebben van passende zorgvuldigheid.

- Denemarken : Bevoegde autoriteit, 13/03/2017

Na uitgevoerde controles door de Deense bevoegde autoriteit heeft een belangrijke marktdeelnemer van teck afkomstig uit Myanmar een formeel bevel ontvangen om te voldoen aan de eisen van de EUTR en om bijzondere aandacht te besteden aan de import van hout uit Myanmar gelet op de hoge corruptiegraad.

- Verenigd Koninkrijk : Westminster Magistrate Court, 25/10/2017

Een belangrijke marktdeelnemer van hout afkomstig uit Myanmar is door de rechter veroordeeld geweest tot betaling van een boete van 5.000 pond sterling wegens schending van de EUTR en de nationale omzettingwet.

- Zweden : Administratief Hof van Jönköping, 05/10/2016

Na een waarschuwing werd een belangrijke marktdeelnemer van hout afkomstig uit Myanmar door de bevoegde autoriteit veroordeeld tot betaling van een boete van 17.000 SEK (1.700 euro). De rechter heeft bevestigd, maar heeft de tenuitvoerlegging van de boete geschorst en heeft geoordeeld dat de marktdeelnemer meer blij moet geven van passende zorgvuldigheid met betrekking tot de verificatie van de betrouwbaarheid van officiële Birmaanse documenten.

- Zweden : Administratief hof van Jönköping, 06/06/2018

Na verschillende verwittigingen en dwangbevelen van de Zweedse bevoegde autoriteit werd een belangrijke marktdeelnemer van hout afkomstig uit Myanmar veroordeeld tot een geldboete van 800.000 SEK (80.000 euro). Deze boete werd bevestigd door de rechter in de mate dat de marktdeelnemer geen enkele volledige documentatie heeft bijgebracht betreffende de manier waarop de marktdeelnemer zijn *due diligence* nageleefd heeft.

- Verenigd Koninkrijk : Manchester Magistrate Court, 02/03/2018

Een marktdeelnemer werd door de rechter veroordeeld tot een boete van 4.000 pond sterling wegens het importeren van hout afkomstig uit Kameroen zonder voorafgaandelijk nagekeken te hebben dat het hout legaal gekapt was ondanks het feit dat er door een derde een certificaat geleverd was.

- Duitsland : Administratief hof Keulen, 01/07/2017

Een marktdeelnemer werd door de Duitse bevoegde autoriteit veroordeeld wegens het importeren van hout afkomstig uit de Democratische Republiek Congo met certificaten en officiële documenten die vervalst waren. De stammen werden in beslag genomen en openbaar verkocht.

- Duitsland : bevoegde autoriteit, 21/03/2017

De Duitse bevoegde autoriteit heeft een dwangbevel gegeven aan alle importeurs van teck afkomstig uit Myanmar om op straffe van sancties behoedzamer te zijn met betrekking tot hun verplichtingen inzake *due diligence*.

HOOFDSTUK 5 – PROCEDURE VAN PASSENDE ZORGVULDIGHEID VOOR DE MARKTDEELNEMERS

De marktdeelnemers kunnen kiezen om zelf een stelsel van zorgvuldigheidseisen op te zetten of deze van een toezichthoudende organisatie te hanteren. In elk geval zijn de marktdeelnemers ertoe gehouden om hun verplichtingen op grond van artikel 6 van de EUTR na te leven, namelijk het nemen van maatregelen om toegang te bieden tot informatie, het opzetten van risicobeoordelingsprocedures en het opzetten van risicobeperkingsprocedures.

I. EERSTE VERPLICHTING : MAATREGELEN EN PROCEDURES OM TOEGANG TE BIJEN TOT INFORMATIE

De eerste stap in het stelsel van zorgvuldigheidseisen voorzien door de EUTR is de verplichting voor alle marktdeelnemers om maatregelen en procedures te voorzien om toegang te bieden tot informatie betreffende het hout of de houtproducten die op de interne markt worden gebracht.

Sommige van deze informaties worden uiteengezet in artikel 6§1, a) van de EUTR alsook in artikel 3 van de uitvoeringsverordening.

Bovenop deze informaties dienen de marktdeelnemers te trachten om alle informatie te verkrijgen betreffende de legaliteit van de oorsprong van het hout.

Deze documenten dienen betrekking te hebben op de exploitatie van hout en de houtwinning, met name betreffende de eigendomsrechten of de gebruiksrechten van de gronden, de betaling van houtkaprechten met inbegrip van belastingen verbonden aan de houtwinning, de toepasselijke milieu- en boswetgeving, alsook betreffende de juridische rechten van derden betreffende het gebruik en de eigendom die getroffen zijn door deze houtwinning.

Deze documenten kunnen eveneens betrekking hebben op de verwerking van het hout, het transport van het hout of op de export en de handel van het hout.

Bovendien dienen de marktdeelnemers al deze informatie te registreren.

Bovendien zouden de marktdeelnemers, zoals onderlijnd in de OESO-richtsnoeren en in de verordening betreffende de mineralen afkomstig uit conflictgebieden, ook een sterk beheersysteem kunnen opzetten teneinde een doeltreffend beheer van de passende zorgvuldigheid te bevorderen.

Dit sterk beheersysteem bestaat er voor de marktdeelnemers in om een beleid aan te nemen betreffende de toeleveringsketen van hout en houtproducten en om zich te verbinden deze na te leven. De marktdeelnemers zouden vervolgens de interne beheersystemen moeten organiseren teneinde de praktijken van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen te steunen zoals door het aanstellen van een verantwoordelijke van hogere rang om toezicht te houden op het proces van passende zorgvuldigheid, door de beschikbaarheid te verzekeren van de nodige middelen voor de controle op het proces van passende zorgvuldigheid, door alle essentiële informatie over te maken aan de werknemers en de leveranciers of door de werknemers te sensibiliseren omtrent de tenuitvoerlegging van de *due diligence*.

De marktdeelnemers zouden vervolgens een systeem van controle en transparantie voor de toeleveringsketen kunnen voorzien door in de contracten met de leveranciers informatieclausules op te nemen, door interne documentatie en registratie te creëren en door een inventaris van de houtkap op te stellen.

Bovendien dienen de marktdeelnemers ook hun betrokkenheid bij hun leverancier te versterken en erop toezien om langetermijnrelaties te onderhouden of hun verwachtingen inzake passende zorgvuldigheid mee te delen door na te denken aan de middelen om de capaciteiten van de leverancier met het oog op het verbeteren van hun prestatie, te verbeteren.

Ten slotte kunnen de marktdeelnemers eveneens een klachtenmechanisme instellen voor de behandeling van klachten op het niveau van de onderneming.

II. TWEEDE VERPLICHTING : RISICOBEOORDELING

Van zodra alle informatie betreffende de oorsprong van het hout verzameld is, dienen de marktdeelnemers de risico's te beoordelen die verbonden zijn aan de winning van hout die zij op de interne markt zouden willen brengen. De marktdeelnemers identificeren en beoordelen de risico's verbonden aan de winning, de verwerking, het transport en de commercialisatie van het hout. Men dient te bepalen of het hout gewonnen is in strijd met de toepasselijke wetgeving van het land van oorsprong.

Zodoende dienen de marktdeelnemers zich vooreerst bewust te zijn van de risico's, waarschuwingssignalen en fraude verbonden aan de houtwinning, de houtverwerking, de export en het transport van hout. In dat verband kunnen de marktdeelnemers de redenering uitgewerkt door de Europese Commissie toepassen en volgende vragen stellen : Is er een FLEGT-vergunning of een CITES-vergunning? Waar werd het hout gewonnen? Zijn de bestuursniveaus bron van bezorgdheid? Zijn alle documenten die getuigen van de conformiteit met de toepasselijke wetgeving overgemaakt door de leverancier en zijn deze verifieerbaar? Is de toeleveringsketen complex?

Teneinde de risico's op illegale winning te minimaliseren kunnen de marktdeelnemers beroep doen op certificering door derden. Dit stelt hen niet vrij van hun verplichting inzake passende zorgvuldigheid, maar deze certificaten zijn een manier om te voldoen aan de eisen van de EUTR.

Teneinde een risicobeoordeling te maken, kunnen de marktdeelnemers ook audits bij hun leveranciers uitvoeren. Audits ter plaatse laten toe om na te gaan of de oogsten conform de toepasselijke wetgeving zijn.

Men dient dan het toepassingsgebied van de audit, de criteria en de principes zoals onafhankelijkheid, de bekwaamheid, de verplichting tot het afleggen van rekening en verantwoording, de modaliteiten van de audit betreffende de voorbereiding, de analyse van de documenten, de onderzoeken ter plaatse alsook de conclusies, te bepalen.

Ten slotte zouden de marktdeelnemers beoordelingsploegen ter plaatse kunnen inzetten teneinde informatie betreffende de omstandigheden van de winning, de verwerking en het transport te bekomen en bij te houden.

III. DERDE VERPLICHTING : RISICOBEPERKINGSPROCEDURES

Indien de marktdeelnemers vaststellen dat er risico's aanwezig zijn in de toeleveringsketen, dan moeten zij alle maatregelen nemen teneinde deze risico's te beperken.

De maatregelen teneinde de risico's te beperken kunnen bestaan in : het verkrijgen van bijkomende informatie en het maken van een bijkomende beoordeling; het brengen van een bezoek bij de leverancier ; het vragen van een audit door een derde; het ontwerpen en aannemen van een risicobeheerplan die kan bestaan in de voortzetting, de schorsing of de stopzetting van de handelsrelaties.

HOOFDSTUK 6 – CONTROLE VAN DE PASSENDE ZORGVULDIGHEID DOOR DE BEVOEGDE AUTORITEITEN

De bevoegde autoriteiten dienen over te gaan tot controles om na te gaan of de marktdeelnemers aan de eisen van de verordening voldoen. De bevoegde autoriteiten onderzoeken het systeem van zorgvuldigheidseisen aangenomen door de marktdeelnemers, met inbegrip van de risicobeoordelingsprocedures en de risicobeperkingsprocedures.

I. STAP 1 : HANDELINGEN VOORAFGAAND AAN DE CONTROLES

De bevoegde autoriteit kan de marktdeelnemers uitnodigen om binnen een bepaalde termijn alle informatie in hun bezit mee te delen waarin het stelsel van zorgvuldigheidseisen beschreven wordt en hen op de hoogte te brengen van controles die later plaats zullen vinden.

II. STAP 2 : CONTROLE OP GROND VAN DOCUMENTATIE VAN HET STELSEL VAN ZORGVULDIGHEIDSEISEN

Deze stap bestaat er voor de bevoegde autoriteit in om de door de marktdeelnemers overgemaakte documenten betreffende hun stelsel van zorgvuldigheidseisen na te kijken en te analyseren.

De bevoegde autoriteiten dienen de materiële aanwezigheid van interne documenten van de onderneming betreffende zijn eigen stelsel van zorgvuldigheidseisen alsook de materiële aanwezigheid van risicobeoordelingsprocedures en risicobeperkingsprocedures na te kijken. Vervolgens kijken de bevoegde autoriteiten het bestaan na van registers die het gebruik van de passende zorgvuldigheid aantonen.

III. STAP 3 : CONTROLE TER PLAATSE VAN HET STELSEL VAN ZORGVULDIGHEIDSEISEN

De bevoegde autoriteiten dienen vervolgens een controle ter plaatse bij de marktdeelnemer uit te voeren teneinde na te gaan hoe de marktdeelnemer zijn stelsel van zorgvuldigheidseisen toepast.

Ten eerste dient de bevoegde autoriteit over te gaan tot nazicht van het effectieve bestaan van een sterk beheersysteem.

Ten tweede dient de bevoegde autoriteit de effectieve toepassing van de beoordelingsprocedure toegepast door de marktdeelnemer na te kijken. Het nazicht van de documenten betreffende de gecontroleerde levering, het nazicht van de authenticiteit van de documenten, de analyse van de

redenering van de beoordeling die toegepast wordt door de marktdeelnemer alsook het nazicht van de conformiteit van de procedure toegepast op de gecontroleerde leveranciers met de procedure voorzien door het aangenomen systeem, maken hier deel van uit.

Ten derde dienen de bevoegde autoriteiten de vermindering van de onderkende risico's voor het op de markt brengen na te kijken.

Ten vierde dienen de bevoegde autoriteiten de toepassing van het stelsel van zorgvuldigheidseisen na te kijken bij elke in de handel brengen waarop de EUTR van toepassing is.

Ten slotte kunnen de bevoegde autoriteiten overgaan tot fysieke controle van het hout en de houtproducten in voorraad.

IV. STAP 4 : TE GEVEN GEVOLGEN AAN DE CONTROLES

A. Sancties voorzien door de Houtverordening

Conform artikel 19 van de Houtverordening dienen de lidstaten in hun wetgeving de toepasselijke sancties te bepalen. Deze sancties moeten minstens doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. Dit betekent dat de sanctie de door de wetgever beoogde doelstelling, ondanks de gepleegde inbreuk, verzekert en bedoeld is om toekomstige schade te voorkomen, dat zij een afschrikkend effect heeft omwille van de strengheid ervan en omwille van het risico dat voortvloeit uit de schending en evenredig moet zijn om de doelstelling van de EUTR te behalen en dat zij hetgeen nodig is om de doelstelling te behalen, niet overschrijdt.

De toepassing van de sancties dient geval per geval te gebeuren waarbij rekening gehouden wordt met verschillende elementen zoals de aard van de inbreuk; de ernst ervan; de herhaling van de inbreuk; de elementen die de marktdeelnemer ingevoerd heeft om het risico op een inbreuk te verminderen of de waarde van hetgeen geïmporteerd wordt.

Algemeen komt het erop neer dat de sancties zo voorzien dienen te worden dat het kostelijker is om te handelen in strijd met de wet dan deze na te leven.

B. Regime voorzien in België

In België is het sanctieregime voor de schending van de Houtverordening voorzien in de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers.

De bevoegde autoriteit kan sancties ten voorlopige titel opleggen zoals het tijdelijk verzegelen van de verdachte producten ; het in beslag nemen of verzegelen of het uit de markt nemen van verdachte producten ; het nemen van alle dringende maatregelen in geval van imminent gevaar voor de volksgezondheid of het milieu of de vernietiging bevelen van de producten in geval van dringend gevaar voor de volksgezondheid en/of het milieu.

De bevoegde autoriteit kan ook administratieve geldboetes opleggen indien de procureur des Konings afziet van strafrechtelijke vervolgingen of nalaat zijn beslissing kenbaar te maken binnen een termijn van drie maanden.

De sancties kunnen eveneens opgelegd worden door een rechter. De straffen bestaan uit een gevangenisstraf gaande van acht dagen tot drie jaar en boetes gaande van 160 euro tot 4.000.000 euro (te vermenigvuldigen met de opdecimen).

De rechter kan bijkomende straffen opleggen zoals de publicatie van het vonnis waarin de veroordeling uitgesproken wordt op grond van deze wet of haar uitvoeringsbesluiten, op de wijze die hij bepaalt en op kosten van de veroordeelde partij; de sluiting van de vestiging waar de inbreuken gepleegd werden voor een duurtijd van minimum vier weken en maximaal één jaar en dit in geval van recidive of het voorlopig verbod voor een duurtijd gaande van één jaar tot tien jaar om één of verschillende welbepaalde professionele activiteiten uit te oefenen en ook hier enkel in geval van herhaling.

De rechter kan ook maatregelen treffen teneinde de volksgezondheid te beschermen en/of het milieu, zoals het verbod om producten in te voeren of te exporteren die het voorwerp uitmaken van de inbreuk ; het uit de markt nemen van producten die het voorwerp uitmaken van de inbreuk ; de vernietiging van in beslag genomen producten op kosten van de veroordeelde partij : de intrekking van de vermogensrechtelijke voordelen ; de publicatie van de veroordeling op de wijze die hij zal bepalen en op kosten van de veroordeelde partij ; het herstellen van de aangebrachte schade aan het milieu of het verhinderen van een risico dat schade aan het milieu zou kunnen toebrengen ; of het nemen van alle andere maatregelen die van aard zijn om de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen de veroorzaakte schade of schade die veroorzaakt zou kunnen worden.

In geval van herhaling kan de rechter bovendien rechtstreekse maatregelen bevelen zoals de aanstelling van een bijzondere bestuurder ; het ongeschikt verklaren om één of meerdere welbepaalde professionele activiteiten uit te oefenen ; de stopzetting van de productie ; het verbod om de vestigingen te gebruiken waar de inbreuken gepleegd werden.

Bij de beoordeling van de inbreuk dient men rekening te houden met verschillende elementen zoals de aard van de inbreuk en de geschonden bepaling, de verzwarende omstandigheden en de verzachtende omstandigheden. Deze omstandigheden kunnen de sanctie beïnvloeden. Zo is het feit dat de marktdeelnemer reeds het voorwerp uitgemaakt heeft van verschillende waarschuwingen van de bevoegde overheid, van de toezichthoudende organisatie of van de informatie gegeven door derde partijen zoals ngo's, een factor die de sanctie kan verzwaren. Het gebrek aan het verlenen van medewerking aan de bevoegde autoriteit kan eveneens een verzwarende factor uitmaken. Het land van oorsprong van het hout kan eveneens een verzwarend element zijn.

Men dient ook het stelsel van zorgvuldigheidseisen aangenomen en toegepast door de marktdeelnemer te analyseren, hetgeen een verzwarende of verzachtende omstandigheid kan uitmaken.

In elk geval is het aangeraden dat de bevoegde autoriteit de administratieve sancties motiveert daar de administratieve boetes onderworpen zijn aan alle wettelijke bepalingen en aan de algemene rechtsbeginselen zoals het beginsel van behoorlijk bestuur, van redelijkheid, van formele motiveringsplicht.